

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2027 / sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta 17.09.2024 § 43
280/02.02.00.01/2024

Kunnanvaltuuston hyväksymässä kuntastrategiassa 2022-2025 (KV § 23 9.5.2022) avataan, että vastuullisella taloudenpidolla varmistetaan kuntamme hyvinvoinnin perusta. Käyttötalousmenot sovitetaan talouden asettamiin raameihin, jotta verotuksemme pysyy kilpailukykyisenä. Priorisoimme investoinnit, jotka lisäävät kuntamme saavutettavuutta ja siten kasvutavoittemme toteutumista.

Vihdin kuntastrategia tähtää kunnan kasvuun ja kasvaminen tarkoittaa käyttötalouden kulujen kasvua ja investointeja. Strategiassa kuitenkin määritellään vastuullisessa taloudenpidossa, että käyttötalousmenot sovitetaan talouden asettamiin raameihin ja priorisoidaan investoinnit, jotka lisäävät kuntamme saavutettavuutta ja siten kasvutavoittemme toteutumista.

Toimielinten tulee laatia kunnanhallituksen antaman kehyksen puitteissa palvelukeskuksien johtajien johdolla ehdotukset talousarvioksi ja käsitellä ne asianomaisessa toimielimessä. Toimielinten tulee omissa talousarvioesityksissään ottaa kantaa koko taloussuunnittelukauteen eli käyttötalouden osalta vuosille 2025-2027 ja investointien osalta vuosille 2025-2029. Toimielimet voivat päättää annetun kehyksen puitteissa, miten varat tullaan kohdentamaan toimielimen alaisuudessa ja miten toimielinten toiminta tulee kehittymään taloussuunnitteluvuosina. Vuoden 2025 kehystä tulee pitää ohjeellisena myös taloussuunnitteluvuosina.

Vihdin kunnanhallitus on antanut talousarvion laadintaohjeet 17.06.2024 (§162) olleessa kokouksessaan. Toimielinten tulee omissa talousarvioesityksissään ottaa kantaa koko taloussuunnittelukaudelle eli käyttötalouden osalta vuosille 2025-2027 ja investointien osalta 2024-2028. Lautakuntien tulee käsitellä talousarvioesityksensä talousarviovuodelle 2024 ja taloussuunnitelmavuosille 2025-2029 viimeistään 19.10.2024.

Kunnanhallitus on antanut talousarviolle kehykset lautakuntatasoisesti 17.06.2024 (§ 162). Kehykset rajaavat lautakuntien sekä kunnanhallituksen toimintamenojen enimmäismäärät ja toimintatuottojen vähimmäismäärät. Kehykset ovat toimintakatteen osalta sitovat. Toimielimien tulee laatia kunnanhallituksen antaman kehyksen puitteissa, palvelukeskusten johtajien johdolla, ehdotukset talousarvioksi ja käsitellä ne asianomaisessa toimielimessä.

Vuoden 2025 talousarvion kehys on laadittu huomioiden vain ulkoiset tuotot ja kulut, jotta sisäisten erien muutokset eivät vaikuta lautakuntien budjettiin.

Talousarviokehys on arvioitu niukasti ylijäämäiseksi ja suunnitelmavuodet iona arvioitu alijäämäiseksi. Mittava investointitaso

taloussuunnitelmavuosille haastaa kunnan rahoituksen tasapainoa. Kestävän kuntatalouden osalta rahoitusjäämän tulisi viiden vuoden aikana olla lähellä nollaa. Ylijäämäiset ja vahvat vuosikatteelliset talousvuodet vuosilta 2020–2023 vahvistivat rahoitusjäämän positiiviseksi, mutta käynnissä oleva tilikausi ja tulevat vuodet painavat rahoitusjäämän takaisin negatiiviseksi. Rahoitusjäämä vuosilta 2025-2027 on arvion mukaan negatiivinen yhteensä noin 29,8 milj. eurolla.

Yleisesti kuntatalouden tilanne on heikentynyt vuodesta 2024 lähtien. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksiin tehtyjen leikkausten takia. Kunta-alan palkkaratkaisu päättyy vuoteen 2025 mennessä. Uudella palkkaratkaisulla on suuri merkitys kustannuskehitykseen.

Vihta-ohjelman tarkoituksena on kuntastrategian mukaisesti sovittaa käyttötalousmenot ja investoinnit vastuulliselle taloudenpidolle. Vuoden 2024 talousarviossa on laadittu VIHTA-toimet vuosille 2024 ja 2025 ja tulevassa talousarviossa 2025 on otettava uudelleen kantaa toimenpiteiden saattamiseksi loppuun ja pyrittävä tasapainottamaan käyttötalouden ja investointien tasoa. Vuosien 2025 ja 2026 taludentasapainotustarve on yhteensä 13,9 milj. euroa, jotta rahoitusjäämä olisi negatiivinen noin 10 milj. euroa kahdelta vuodelta. Tasapainotus tarkoittaa käyttötalouden vahvistamista ja investointien priorisointia.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tuottavat sujuvia, tehokkaita sekä oikea-aikaisia peruspalveluja Vihdin kunnan asukkaille kuten Vihdin kunnan strategiassa todetaan: Haluamme auttaa vihtiläisiä elämään hyvää ja aktiivista elämää. Palvelukeskus jakatuu kahden lautakunnan alaistuuteen; sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan. Väestöennusteet ja niiden vaikuttavuus peruspalvelujen tuottamisen palveluverkkoon sekä palveluiden sisältöön otetaan huomioon lautakunnan alaisessa toiminnassa.

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta. Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut ovat kunnan peruspalveluja, jotka luovat toiminnallaan perustan hyvälle, tasapainoiselle ja aktiiviselle elämälle. Kasvukunnassa sivistyspalveluilla on merkittävä rooli peruspalvelujen tuottajana.

Sivistyslautakunnan alainen toimintakate talousarvioesityksessä: ulkoinen ja sisäinen -68 956 250 €. Ulkoinen kehys on -46.704.303 € ja talousarvioesitys -46 696 246 € alitus kehykseen nähden 8 057 €.

Opetuksen talousarviossa on varattu rahat uusille viroille, jotka perustuvat lukiolakiin ja perusopetuslakiin. Lisäksi panostetaan yhteisöllisyyden, osallisuuden ja hyvinvoinnin kehittämiseen perustamalla lukioon yhteisöllisyyskoordinaattorin tehtävä ja perusopetukseen erityisohjaajan tehtävä.

Varhaiskasvatuksen talousarvion suurimmat muutokset edellisvuoden vastaavaan ovat tulojen puolella avustuksissa. Talousarviossa 2025 on varattu rahat vain siirtyvälle hankkeelle sekä kolme vuotta kestävällä tasa-arvohankkeelle. Avustuksia on noin 90 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa. Menojen osalta suurimmat muutokset koskettavat palkkakulujen isoa kasvua. Palkkojen osalta korotus koostuu vuoden 2024 palkankorotuksista sekä arviosta vuoden 2025 palkkankorotuksista (3,5%). Palvelusetelimenojen osalta tulee vähennystä noin 285 000 euroa verrattuna talousarvioon 2024, koska kahden yksityisen päiväkodin toiminta loppui 31.7.2024 alkean. Kelan kautta maksettavien avustusten (lasten kotihoidontuki sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä) osalta vähennystä on noin 140 000 euroa.

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan keskeisiä strategisia tavoitteita ja toimia vuonna 2025 ovat:

Vuoden 2025 merkittävin uudistus opetuspalveluissa liittyy erityisopetuksen kehittämiseen. Tuen lainsäädäntö uudistuu 1.8.2025 alkaen ja siihen valmistautuminen aloitetaan jo kuluva lukuvuoden aikana. Tuleva uudistus edellyttää resurssien laskentaperiaatteen uudistamista, kaikkien tällä hetkellä esi- ja perusopetuksessa olevien tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden tuen uudelleen organisoimista sekä asiakirjojen ja päätösten uusimista opetushallituksen ohjeiden mukaiseksi. Lakimuutos tulee vaikuttamaan myös kaikkiin nivelvaiheisiin.

Vuosittain on ollut haettavissa valtion erityisavustukset: koulutuksellinen tasa-arvo esi- ja perusopetuksessa sekä varhaiskasvatuksen vastaava hanke, vuonna 2024 nämä hankkeet yhdistyivät ja hankerahaa haettiin kerralla vuosille 2024-2027. Vihti sai hankerahaa 245 000 euroa, josta esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen osuus on vuosittain 68 680 euroa ja perusopetuksen osuus 176 320 euroa.

Hankkeiden kautta varhaiskasvatuksessa on palkattu neljänsiä kasvattajia ja avustajia vuosittain 10-14 kaikkein haastavimpiin lapsiryhmiin. Vuodelle 2025 näillä rahoilla pystytään palkkaamaan kolme hoitajaa kymmeneksi kuukaudeksi. Tämän vuoksi vuoden 2025 talousarviossa haetaan varhaiskasvatukseen kahdeksan resurssilastenhoitajan tehtävää, jotka toimivat kaikista haastavimmissa lapsiryhmissä ja näin näiden lapsiryhmien suhdelukua saadaan pienennettyä.

Perusopetuksessa tasa-arvohankerahaa on käytetty resurssiopettajien palkkaamiseen, jakotunteihin ja koulunkäynnin ohjaajien palkkaamiseen. Korona-pandemian vaikutuksia tasoittava hankeraha on päättynyt 31.7.2024, sillä mahdollistettiin tukiopeus sitä tarvitseville. Näitä hankerahoja kompensoimaan on opetuspalveluiden talousarviossa varattu 300 000 henkilöstökuluihin.

Valmistelija

Mari Haapanen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 5373 340
Kirsi Hyvämäki etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5239
Taina Vainio etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p.

Esittelijä	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen
Ehdotus	<p>Sivistyslautakunta päättää</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle sivistyslautakunnan alaisten tulosalueiden: eli opetuksen ja varhaiskasvatukseen tulosalueen talousarvioesityksen 2025 ja taloussuunnitelmaesityksen 2026-2027 liitteen mukaisesti; 2.oikeuttaa tulosalueiden vastaavat viranhaltijat suorittamaan vähäisiä laskennallisia korjauksia sekä tekstiosan tarkastuksia tarvittavin osin; sekä 3. oikeuttaa viranhaltijat kokoamaan tulosaluetasoiset raportit toimialan yhteenvedoksi.
Päätös	<p>Sivistyslautakunta päätti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle sivistyslautakunnan alaisten tulosalueiden: eli opetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueen talousarvioesityksen 2025 ja taloussuunnitelmaesityksen 2026-2027 liitteen mukaisesti; 2. oikeuttaa tulosalueiden vastaavat viranhaltijat suorittamaan vähäisiä laskennallisia korjauksia sekä tekstiosan tarkastuksia tarvittavin osin; sekä 3. oikeuttaa viranhaltijat kokoamaan tulosaluetasoiset raportit toimialan yhteenvedoksi.
Tiedoksi	kunnanhallitus
Pöytäkirjamerkintä	<p>Pasi Saario liittyi kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.25. Päivi Åhlgren poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.51. Matias Kanervo poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.18.</p>